

LJUDSKI GLAS

≡ POLITIČNI TEDNIK ZA SLOVENSKO LJUDSTVO. ≡

Izhaja vsak petek in stane za vse leto 18 K, za pol leta 9 K, za četrť leta K 4.50 in na mesec K 1.50. Posamezna številka stane 50 vinarjev. Inzerati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljatve je frankirati in naslavljati na: „LJUDSKI GLAS“, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6, I. nadstr., Učiteljska tiskarna.

Kaj hočemo

ali

namen in zahteve „Gubčeve zveze“.

Tako je „pobožna“ gospoda „osvobodila“ kmečki stan. Še predno je postal samosvoj gospod, so mu naložili taka bremena, da ni mogel dihati. Dobil je prvič premalo zemlje, drugič je moral še to drago plačati in tretjič naložili so mu davkov čez mero. Delal je tak človek kolikor je mogel in konec je bil, da ga je sodnijski birič pognal z domačije. V tisočih slučajih pa je že poprej uvidel, da ne more zmagati težkih bremen in podal se je s trebuhom za kruhom v daljno Ameriko.

Štatistika kaže, kako so kmetiški domovi zadolženi. Do vojne so dolgovi, vknjiženi na kmetiških domovih, neprestano naraščali. Dve tretjini vseh vknjiženih dolgov je bilo na malih kmetiških zemljiščih. Samo za plačevanje obresti je šlo več kot tri četrtine čistega katasterskega donosa. Pravijo, da je kmet med vojno svoje dolgove poplačal. Tisti, ki veliko pridelal in to raj lahko veliko proda, si je med vojno v tem pogledu res lahko opomogel. Mali kmet, ki malo pridelal ali pa kočar, ki komaj sebe živi, pa so še globlje padli. Zakaj prodati niso imeli kaj, kupiti pa so morali vse silno drago.

IV. Agrarna reforma je nujna.

Vsakemu, ki je preživel zadnjo svetovno vojno, mora biti jasno, da morajo priti sedaj na dnevni red velika socialna vprašanja. Eno prvih pa je agrarna reforma. Zmagati mora načelo, da sme biti le oni lastnik zemlje, ki jo tudi sam obdeluje. Veleposestva v rokah posameznikov morajo izginiti, zemlja naj ne bo več tisto „delovno sredstvo“, s pomočjo katerega maloštevilni kapitalisti izkoriščajo delavno moč rednega kmetiškega človeka. Po našem naj zlasti gozdovi veleposestnikov in cerkve pridejo v last vseh. Bodočnost bo prinesla socialistične poljedelske zadrage enotnim, smotrenim centralnim vodstvom. Za mala kmetiška posestva je koristno, da ostanejo nedotaknjena, dokler se prostovoljno ne pridružijo velikim socialističnim zadrugam. Kmetiški človek naj dobi toliko zemlje, da bo mogel ob delu živeti s svojo družino od njenih sadov. Konfiscirana zemlja se ima prepustiti brezplačno, to je brez odškodnine. Pri tej priliki naj se izvrši regulacija služnostnih pravic, skupno uredi srenjska

zemljišča in pripravi umno zložitve razkosanih kmetiških posestev.

Razumljivo je, da se prizadeti branijo agrarne reforme. Kdo so to? To so tisti, ki so že leta 1848 ogoljufali slovenskega kmetiča-podložnika: fevdalci in kapitalisti. Stari fevdalci se hočejo še vzdržati na površju ali pa vsaj izbiti odškodnino kolikor mogoče največ; kapitalisti pa ne marajo v resnici svobodnega in gospodarsko neodvisnega kmetiškega človeka. Kdo jim bo sicer delal v tovarnah za prenizke mezde, ako ne na boben prihajajoči človek s kmetov. Cerkev se istotako boji za svoja velika posestva; zlasti nekateri samostani imajo velike ploskve rodovite zemlje, ki naj se razdeli kmetiškim delavcem. Vsi ti nočejo nobenih reform, nočejo dati iz rok svojega zemljiškega bogastva.

Ljudstvo mora glasno zahtevati svoje socialne pravice, ki sta jih dala delo in znoj.

V. Samopomoč je mogoča.

Predvsem je ljudstvu treba izobrazbe. Pri nas se na to polaga še vedno premajhna važnost. In vendar vemo, da je najdražja reč na svetu nevednost, nizka stopnja kulture. Tudi kmetiško ljudstvo se mora pridneje poprijeti samoizobrazbe. Res, šola je veliko vredna za človeka, še več pa je vredno zanj, ako se izobrazuje sam. Pri nas se žalibog še vedno polaga večjo važnost na pitje, žganje in vino, pa tudi na karte, kot pa na časopis, knjigo, predavanja in shode. Samoizobrazba ljudstva na domu in v društvih je najvažnejše pa tudi najsilnejše samopomočno sredstvo.

V gospodarskem pogledu je silno važno samopomočno sredstvo zadržništvo. Poglejmo po naših vaseh in trgih ter mestecih. Če pogledamo v življenje našega kmetiškega človeka, vidimo, da vse kar sprofi zasluži znese v trgovino. Dandanes mora tudi človek na kmetih veliko nakupovati: kavo, sol, petrolej, riž, milo, obleko itd. Za vse stvari, ki jih rabi, pa plača navadno oderuške cene. Trgovci so bili zlasti med vojno pravi oderuhi revnega ljudstva, da so si nabavali žepe zvrhoma.

(Konec prihodnjic.)

Zabavna knjižnica „Ljudskega Glasu“.

Naznanjamo vsem prijateljem našega lista in lepega beriva sploh, da smo začeli izdajati

Zabavno knjižnico
„Ljudskega Glasu“
koje prvi zvezek je pravkar izšel in pri-
naša ponatis lepe naše povesti
Don Correa.

Ker je naklada majhna, opozorjamo vse prijatelje lepe knjige, da si knjigo naroče. Opozorite nanjo tudi svoje prijatelje in znance. Naj ne bo naše hiše brez „Zabavne knjižnice Ljudskega Glasu“. Cena je pri današnji draginji prav smešno majhna. Stane le 3 K en izvod. Denar se pošlje naprej, kupuje se v knjigarurah ali pa naravnost pri

Upravi „Ljudskega Glasu“,
Ljubljana, Frančiškanska ulica 6 II.

O Božiču.

Kmet je pospravil svoje poliske pridelke in sneg je zapadel. Dnevi so kratki, večeri pa dolgi, dolgi. Posebnega dela ni več. Nekateri sicer še polnijo svoje drvarnice, na katere čez poletje ni bilo časa misliti, drugi popravljajo orodje, otepajo ajdo ali kaj podobnega, največ jih pa sedi za mizo in zbira fižol.

Nič kaj prida ni letos fižolova letina, neugodno vreme spomladi mu je mnogo škodovalo. A v kljub temu bo fižol poleg krempirja letos glavna hrana kmetom, saj moke bo malo. Sicer to ni malo, na milijone centov jo je v naši državi, a to imajo v rokah veliki veleposestniki po Hrvaškem, Banatu, Sremu in Bački ter verižniki, naše revno ljudstvo jo nima, in božične potice, brez katerih, nekoč ni bilo nobene hiše, bodejo letos zelo, zelo mršave.

Vse je hitelo nekoč za Božič domov. Vse leto se je potikal po svetu za kruhom, bližajoči Sveti večer ga je pa poklical pod rodni krov ali v naročje lastne družinice in s trdo prisluženimi kronicami se je smehljajočega obraza bližal svojem.

LISTEK.

Fran E.:

Pod avstrijskim orlom.

(Dalje.)

To propadanje so seveda najbolj občutili delavec, kmet in obrtnik, ki so nosili vsa državna bremena. Kmet kljub »odvezi«
še vedno ni mogel izhajati, ker je bila ta odveza izvedena, kakor smo že opetovano omenili, zelo nepopolno. Graščaki so ostali tudi še v bodoče lastniki pretežne večine gozdov, brez teh pa kmet seveda ne more nikamor. Nekdanja ozka vez med graščakom in kmetom je bila popolnoma pretrgana, zato so se ti odslej odločno branili dovoljevati kmetom pašo in sečnjo po grajskih gozdovih. Nastale so dolgoletne pravde in prepiri, ponekod celo poboji, dokler te zadeve niso vsaj deloma rešili s posebno postavo. Kmet je moral v prvi vrsti plačevati vse posledice popolnoma zavožene državne zunanje in notranje politike. Država je metala vedno ogromnejše vsote za oboroževanje in kar je moral kmet odrajtovati svojemu gospodu, mu je požrl sedaj militarizem.

Tako je koncem petdesetih let pri-
drala nabsburška monarhija na rob propada. Premagana in tepena na vseh bo-
jiščih, brez kredita pri drugih državah in

In s temi kronicami se je dalo kupiti za božični priboljšek marsikaj. Šel si v mesto, trgovino, in za petak, desetak si nakupil, da si komaj nesel. Tudi letos se marsikom vsuje iz listnice cel sveženj papirja, a kupiti moreš za ta »denar«
bore malo. Daš otrokom popraviti čevlje, pa si suh do golega. In vendar jih je še na tisoče, ki si bodo tudi ob letošnjem Božiču privoščili, kar jim bo le pozelelo srce in njihove blagajne bodo še vedno zvrhano polne. So to vsi vojni dobičkarji, katerim se še vedno ni skrivil las na glavi in pa verižniki, ki še vedno tako brezskrbno derejo ubogo ljudstvo do nagega.

V toplo obleko in kožuhe zaviti si šel nekoč o Božiču obiskat svoje davne znance in prijatelje, letos si moral garati mesece in mesece, da si kupil otrokom najpreprostejše capice in vendar imamo pri nas ogromne množine suhega zlata in redkih biserov, za katere bi dobili iz tuje obleke in obutve poljubne množine. Je to rumena pšenica in druga živila. A kakor smo rekli, lastniki tega zlata in teh biserov so verižniki, veliki bogataši, ljudstvo, ti pa stradaj, zmruj, plačaj davke, garaj od zore do mraka in umiraj.

»Mir na zemlji«
se razlega v teh dneh vsepovsodi, a mir ima le ona pešica bogatašev, vojnih dobičkarjev, odiruhov in podobnih ljudi, ogromno večino ljudstva pa stiska bridka skrb, kaj bo jutri jedlo, kaj bo jutri obleklo? V škrlatu se bleščijo in v kadilu puhtijo cerkve, dragih jedil in darov se šibijo mize po palačah, v svili, baržunu in bogatih kočijah se vozijo verižniki, ubogi kmetič caplja v strganih čevljih in v snegu po cesti, njegov otrok se pa trese mraza in zavija v tenke platnene cunje.

»Mir ljudem«
se razlega od vzhoda do zahoda, a na zemlji ne vlada mir in zadovoljstvo, ampak — krivica. Ta velika krivica, ki davi danes cel svet, se zove — vlada kapitalizma, vlada denarja. Denar vlada danes ves svet, po denarju se sodi poštenje in nepoštenje, po denarju se meri pravica in krivica. »Človek toliko velja, kar plača«, kakor je rekel že naš veliki pesnik Prešeren.

Ali naj to traja večno? Ali naj bodo božični prazniki enim vedno dnevi veselja in radosti, drugim pa dnevi solza in trpljenja? Ne in ne. Človeštvo se mora upreti tej grozni krivici, premagati mora

vedno obupnejše razmere na znotraj so bile vladajoči dunajski gospodi zadnji, a tem bolj glasen opomin, naj krene na druga pota. In res je sklical cesar leta 1860. »državni svet«, ki naj bi imel posvetovalno pravico pri raznih vladnih poslih, zlasti pri finančnih zadevah.

Ta »državni svet«
je pa kmalu uvidel, da je treba temeljite izpremembe v vsej državni upravi, zlasti pa treba ustvariti dobro ustavo, to je temeljne določbe, na katere je postavljena vsa državna zgradba. Po dolgotrajnih posvetovanjih so sklenili, naj se skliče zopet redni državni zbor in ožive deželni zbori. S tem so se sicer odprla vratca demokratizaciji tudi v Avstriji, a ta vprašanja so bila še zelo ozka, saj so imeli v državnem, kakor tudi v deželnem zboru prvo in odločujočo besedo le plemenitaši ter višja duhovščina, kmet je bil pa skoraj brez vsakega zastopstva. Poslance za državni zbor so volili tedaj še deželni zbori.

Upov, ki so jih stavili vanj razni avstrijski narodi, je pa državni zbor izpolnil le malo. Vlada in poslanci so bili nasrkani liberalnega duha, ki je tedaj gospodoval po vsej Evropi. Liberalizem, ki je prišel iz Anglije in Francije, proglašal neomejeno svobodo posameznikov, zlasti v gospodarskem oziru. Vsak si naj pomaga in se udejstvuje sam, kakor ve in zna, država nima nobene pravice vtikati se v

kapitalistično pošast in pripomoči do zmagave pravici.

Samo ena pot je vsakemu dana, ali se negne na stran onih, ki žele ohraniti vlado kapitalizma, ali gre z onimi zatiranimi in revnimi, ki se bore zoper kapitalizem za zmago socializma. Srednje poti ni.

Kam bo šlo naše ljudstvo? S kapitalisti? Ne, kapitalizem je vladal doslej in ga pritiral v današnjo bedo. Nova pota se odpirajo našemu ljudstvu, to so pota socializma in stopilo bo na to pot, če noče usmrtiti samega sebe.

Kadar bo zmagal socializem povsod in z njim pravica, šele tedaj bodo božični prazniki dnevi sreče in zadovoljstva za vse ljudi na zemlji.

Nov roman

začnemo priobčevati v kratkem. Ker bo sedanji, to je »Don Correa«
v kratkem končan, smo poskrbeli, da bomo nudili našim bralcem tudi v bodoče čim največ in čim najlepšega čtiva. Posrečilo se nam je dobiti krasno povest slavnega ruskega pisatelja N. GOGOLJA:

Majska noč ali utopljenka
katero začnemo priobčevati takoj, ko bo končan »Don Correa«. Opozorjamo naše prijatelje, da se pravočasno naroče na list, da bodo imeli povest v celoti. Opozorite nanjo tudi svoje prijatelje.

M.:

Vrednosti gozda.

III.

Pričakovalna vrednost zemljišča.

Hi koncu premotrimo še one faktorje, ki vplivajo na višino zemljiške pričakovalne vrednosti in na njeno kulminacijo, to je, da vrednost preje ali pozneje doseže svoj višek.

Za ugotovitev zemljiške pričakovalne vrednosti moramo vzeti za podlago gotov način gospodarstva. Ni vseno, kake vrste obratovanje vpeljemo, oziroma vzamemo za računanje te vrednosti, ki naj bo kolikormožno ugodna. Saj je od te ali one

razmere posameznikov. Umevno je, da je ta nauk koristil le močnim, to je bogatašem, ki so še bolj zagospodovali nad šibkimi, to je nad reveži. Liberalizem dosledno izvajan pomeni, izročitev reveža na milost in nemilost bogatinu.

S tem liberalnim duhom je bila torej prepojena večina mož, ki je sedela v novem avstrijskem parlamentu. Umevno je tedaj, da tak »demokratizem«
in tak parlament nista bila zmožna zaceliti globokih ran, ki jih je vsekaj našemu kmetiškemu ljudstvu prejšnji absolutizem, ampak ravno obratno, kakor bomo videli še pozneje.

Ustavno in vsaj na videz demokratično življenje se je torej začelo v Avstriji s takozvanim »februarskim patentom«
leta 1861, kjer je cesar določil pravice državnega zbora in deželnih zborov. Državni zbor, katerega so volili deželni zbori, je bil sestavljen po večini iz nemških liberalcev, ki o kakih pravicah slovanskih narodov niso hoteli mnogo slišati. Slovenci smo tedaj zahtevali zlasti slovenskih ljudskih šol ter enakopravnosti našega jezika pred sodnijo. Tega boja niso vodili le na Dunaju, ampak celo v središču Slovenije, v kranjskem deželnem zboru, kjer so se morali naši poslanci boriti za najmanjše trohice priznanja slovenskemu jeziku.

(Dalje prih.)

vrste obratovanja odvisen ves dobrobit gospodarstva in je velika bistvena razlika med posamnimi oblikami gozda, z ozirom na doneske mase in vrednosti lesa. Gotovo je, da izkazuje isto zemljišče največje pričakovalne vrednosti pri taki obliki in načinu gospodarstva, ki dosega visoke materialne donose, predvsem na gospodarskem lesu in temu primerno visoke cene.

V tem pogledu zavzemajo gospodarstva z iglovci prvo mesto in med njimi v pretežnih slučajih prvači smreka. Katero gospodarstvo pa se na gotovem kraju in svetu najbolje obnaša, je treba dognati potom poskušeni, ki pa naj bodo temeljito preiščene in zasnovane.

Če je obratna doba prenizka, je lahko mogoče, da dobimo negativne pričakovalne vrednosti zemljišča, to je, da se gospodarstvo ne znaša. V takem slučaju je namreč prodajna vrednost lesa zelo majhna in često ne bi kril niti stroškov sekanja in spravljaja, ker predroben in premlad les nihče ne kupuje, vsaj v večjih množinah ne, ker se ga ne more rabiti za drugo, kot kvečjemu za prekije ali hosto. Poleg tega so pa pogozdovni stroški in druga bremena pri še tako malovrednem lesu preveč čutna, da bi se moglo iz njega zbiti kak dobiček. S povišanjem obratne dobe pa raste porabljenost lesa in s tem vrednost, in pri gotovi starosti postane pričakovalna vrednost zemljišča pozitivna, to je, skupiček za les je večji, kot pa stroški. To se posebno čuti, če preide gospodarstvo z drobnim materialom, predvsem drvimi, v vrsto močnega, gospodarskega lesa. Zato se tudi droben in slab les v oddaljenih in težkodostopnih gozdih, posebno v večjih množinah, skoro ne more prodati in je tako brez gospodarske vrednosti.

Nasprotno les v previsoki starosti na vrednosti zgublja, ker ne samo, da se zdržema niža prirastek lesne mase in pa kakovost materiala, ampak tudi druga bremena v tolikih letih potom obrestnih obresti obtežljivo narastejo. Od gotove starosti naprej se gozd zopet sam sebe zajeda, to se pravi, pričakovalna vrednost zemljišča pada in lahko pride zopet pod ničlo. To bi se zgodilo, če bi bil les tako star, da postane votel, gnil, brez priraštka itd., da je torej brez gospodarske vrednosti in bi ne kril niti upravnih in pravnih stroškov. Seveda se kaj takega zgodi le redko pri nas. Kmet pomlati svoje palice ponavadi prezgodaj.

Iz tega je razvidno, kdaj bi bilo gospodarsko pravilno, da se les poseka. To ugotoviti v praksi pa ni baš tako lahko in brzo, kot smreko požagati. O teh rečeh se našim domačim gozdnim posestnikom morda niti ne sanja in bi se dalo izvesti le potom strokovnjakov v kmečkih združenjih, v katerih sem že preje v nekaterih spisih govoril.

Za zgled, kako pada z daljšo obratno dobo vrednost preriodečne rente, navedem sledeči primer:

Periodična renta od 100 K dobiva pri 3% obresti sledeče vrednosti kapitala:

Pri obratni dobi = 0	10 let = 291	K = vrednost kapitala.
0	29	124
0	30	70
0	40	44
0	50	30
0	60	20
0	70	14
0	80	10
0	90	8
0	100	5
0	110	4
0	120	3

Iz tega sledi, da more naprimer 80-letna obratna doba pri 3% le takrat imeti isto zemljiško vrednost, kot 60letna, če se donos napram 60letni podvoji, ker kapitalizacijska vrednost za polovico pade.

Z visoko obrestno mero naračunimo nizke, z nizko pa visoke zemljiške vrednosti, ker te izračunavamo iz donosov, ki si jih mislimo kot obresti. Isto vsoto obresti namreč lahko donaja manjša glavni- ca, ki se obrestuje z nižjimi odstotki.

Nižja obrestna mera preloži tudi, pod sicer istimi okolnostmi, kulminacijo pričakovalne vrednosti zemljišča v poznejšo dobo.

Tudi to je utemeljeno v svojstvu preriodečne rente.

Iz istega vzroka predpridelki, to so: pregozditve, stranski pridelki in sploh medpridelki, dvignejo pričakovalno vrednost, če pričenjajo zgodaj. Poleg tega pomorejo močne in zgodnje pregozditve k večjemu prirastku in tako pospeše kulminacijo pričakovalne vrednosti.

Predpridelki, ki začenjajo v poznejših letih, ne morejo izdatno dvigniti pričakovalne vrednosti, kvečjemu če njeno kulminacijo nekaj zapozne s tem, da je radi močnih pregozditvev (svitlobna sečnja) prirastek večji, kot bi bil sicer in se raditega splača, da les še nekaj let stoji.

Pogozdovni stroški imajo le malenkosten vpliv na pričakovalno vrednost zemljišča, vsekakor manjšega, kot se je mislilo na prvi pogled. Visoki stroški morda zavlečejo malo kulminacijo, kar pa praktičnega pomena nima. Če so pogozditveni stroški večji, pa kultura ponavadi bolje uspeva in hitreje tako, da se morebitna razlika s tem zravna.

Zato nikar preveč ne štedimo z denarjem za pogozdovanje. Tu se skopost rada maščuje.

Letni stroški, to so stroški za upravo, davki itd., zmanjšajo pač dokaj pričakovalno vrednost zemljišča, a ne vplivajo na čas kulminacije, to je, kdaj da ta vrednost doseže višek. M.

A. Honigsmann:

Hlevski gnoj.

(Dalje.)

III.

Kakovost hlevskega gnoja.

Kakovost gnoja je odvisna od krmljenja. Čim bolj dobro je krmljena žival, tem boljši bo gnoj. Če gnoj delj časa leži, se spremeni, prej debel slamat gnoj postane droban in mastan. V svežem gnoju še lahko razločujemo steljo, pozneje ko segnije pa to ni več mogoče. Pri razkrajjanju se množina gnoja zmanjša. Iz 10 voz svežega gnoja dobimo le 7 voz drobnega gnoja, čez nekoliko časa samo pet in čez jedno leto samo tri vozove. Razkrajjanje gnoja povzročajo bakterije, da zamorejo delovati potrebujejo vlage, zraka in toplote. Z gnojem je treba pravilno ravnati. Najbolj se razkroje dušičnate spojine, najprej tiste iz scalnice in pozneje one iz blata. Če močno nastiljamo se gnoj počasi razkroji. Z žaganjem ali lesno volno se razkrajjanje zadržuje. Pri razkrajjanju uhaja dosti snovi v zrak, predvsem ogljikova kislina, voda in amonjak (dušik). Čim delj časa gnoj leži, slabši je, ker veliko snovi tekom časa izgubi, ter postane prsten. Veliko dušika se napravi v takem gnoju, ki je na suhem. Na vlažnem, v jamah se veliko dušika zgubi. Sveži gnoj ni za uporabljati, ker se težko razkroji in lahko nastane denitrifikacija. Denitrifikacije se imenuje pretvarjanje soliterne kisline v amonjak. Ker pa rastline sprejemajo dušik samo v podobi soliterne kisline, morajo torej pri denitrifikaciji stradati dušika in tako gnojenje jim nič ne pomaga. Prestar gnoj pa tudi ni dober, ker dosti snovi zgubi. Da se doseže dovoljen uspeh se mora vzeti srednje star gnoj.

Ravnanje z gnojem.

Glavna stvar pri ravnanju z gnojem je: da ga varujemo raznih izgub. V hlevu moramo skrbno pobrati vse odpadke. Varčevati moramo tudi z njim ko ga vozimo na njive. Najmanjše izgube bi bile, ko bi gnoj takoj iz hleva vozili na njive, toda omenil sem pa že prej, da tak sveži

gnoj ni za gnojenje sposoben. Gnoj s katerim hočemo gnojiti naj bo star dva do tri mesece, tak gnoj se potem hitro v zemlji razkroji. Da imamo kolikor mogoče malo izgub, moramo pravilno ravnati z njim, v hlevu, na gnojišču in na njivi.

a) Kako je treba ravnati z gnojem v hlevu?

V hlevu je treba primernih staj, da se gnoj ne razgubi. I. Staje morajo biti neprodirne, da se gnojnica ne odceja, ter ne namaka ležišče. Če je staja neprodorna, se gnojnica odteka v kanale in po teh v gnojnično jamo.

II. Staje morajo biti narejene, da se gnojnica lahko odteka — morajo viseti —. Staje so lahko betonirane, iz opeke ali lesa. Dolge so navadno 1.80—2 m, vise naj 5 cm.

III. Gnojnični jarek mora biti 20 cm globok in 15 cm širok, da se gnojnica lahko odteka, ter mora tudi viseti. Iz teh jarkov se gnojnica po podzemnem kanalu izpelje ven v gnojnično jamo. Luknja pri kanalu mora biti zaprta z železno mrežo. Kanal se naredi iz opeke, ter ni treba, da bi bil zelo globek. Ako so take staje v hlevu, potem gre malo gnojnice v izgubo. Gnojnica je ravno tako važno in dragoceno gnojilo kot hlevski gnoj. Gnojnica je bogata na dušiku.

Kar se tiče ravnanja z gnojem samim, se lahko ravna z njim v hlevu na dva načina:

a) Da se gnoj ne izkida, temveč se pusti delj časa v hlevu. Za ta način morajo biti hlevi visoki, živina ne sme biti privezana, jasli morajo biti premakljive. V takih hlevih pa morajo biti tudi dobre ventilacije, kajti sicer bi bilo to jako nezdravo za živino. V takih hlevih je gnoj zelo dober. Na Ogrskem uporabljajo ta način pri ovcah.

b) Da se gnoj redno vsak dan enkrat, dvakrat ali trikrat izkida. V takih hlevih je potem zelo dober zrak. Po nekod pustijo gnoj v hlevih po en teden ali en mesec. V takih hlevih je potem smrdljiv zrak, kateri zelo slabo vpliva na zdravje živine. Svoj čas so poizkušali posipati gnoj z ogljeno karbolno kislino ali tudi z sadro, da se ne bi razkrajal, kar se pa ni obneslo. Gnoj se spravi ven iz hleva ali s samokolnico, ali s košem. Mora se čisto izkudati, ter se ne sme raztresati.

Ko pride gnoj iz hleva, ga damo na gnojišče. Na Kranjskem imamo še zelo slaba gnojišča. Gnoj se zmeče v kakšno jamo, kjer potem v vodi plava in gnojnica se pa odteka. Tak gnoj se izpere, skisa, nepravilno razkrajja, sploh ni dosti več vreden, kot navadna slama. Drugod se zopet zmeče gnoj v rahle kupe. Tak gnoj se potem izsuši, če se začne razkrajati nam splensni, z njim se prenese plesen na korenine rastlin. Sploh po njem rastline slabo rastejo. Po kakovosti pa je jednak prvemu. Gnoj se mora spravljati na vzorna gnojišča, ter se mora spravljati v kupe in potlačiti. (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Šent Lenarta nad Laškim.

Naši klerikalci.

1.

Kdorkoli v našo faro pride
se mu srce veseli
Debelo solzo si obriše
Če tukaj mu obstanka ni.

2.

Ker tu je res prekrasni svet
da mu skoro glihe ni
Če pogledaš cvet deklet
in naš ponos ste fantje Vi.

3.

Naši gozdi so bogati
rodovitna naša polja so
Nam teko studenci zlati
Zlaté nam vinsko kapljico.

4.

Pa kakor ljujka med pšenico
klerikalci zgago delajo
Hoteli so nam pesem pet
a niso jo znali prav začeti.

5.

Kak dolga bo njih melodija
Kak sladke njih besede vse
Začetek jim je goljufija
Začetku pa enak vedno konec je.

6.

Njih želja se tako glasi
Da v Kmečko zvezo bi se zapisali vsi
Če pa tega ne storiš
Pa žiher pekla se bojiš.

7.

Na čelu Kmečke zveze
Veljak nam tu sedi
Oj Vinko, kakšen ta Tvoj posej je
Mnogo vreden se men ne zdi.

3.

Krog Tebe pa sedijo
Možje Šentlenarski
Če Teb se kot ministri zdijo
Pri drugih so bedaki vsi.

9.

Taprvi črno sukno nosi
In se piše Jakob Kosi
Fante v cerkev bi podil
Ljudi na limanco lovil.

10.

Ti se za cerkev brigaj
V politiko svoj nos ne vtikai
Če Kristusov naslednik si
Kaj potem to drugo Te skrbi.

11.

Drugi je spet s častjo obdan
To naš preljudi je župan
On bo sukal »uma svitli meč«
Ko celo vojsko doma je vahtal peč.

12.

K njegovi vojski še sledijo
Tisti ki najraj tud za pečjo sedijo
To je Marinc in Kozlečar
Organist ki ljub nam je vsikdar.

13.

Za tem na vrsto pride slon
Z imenom tem imenoval ga bom
Sikole in Vrbošek
In tu pa tani še kak kajon.

14.

Pozdravljeni klerikalci Vi
V zmago upati Vam ni
Gredo mogotci, vladarji sveta
Za nlim bo Vaša zveza šla.

15.

Mi drugam se bomo obrnili
Kjer bomo svobode več dobili
Prihodnost lepša se nam obeta
Suženjstva mora bit veriga strta.

16.

Lahk ljubila bo svojga sina
Živela prosta domovina
Je zanjo srčno kri prelil
Zdal z njo svobodo bo delil.

17.

Tisti ki bili ste doma
Ko se je kri prelivala
Kar denite jezik za zoba
Če ne — se bomo gotovo vidli še.

Šentlenarčan.

Vsem dopisnikom

sporočamo, da starih dopisov ne bomo priobčili, ker vsled 8 tedenske stavke tiskarjev naš list ni mogel izhajati in so torej večinoma že vsi preveč zastareli.

Po novem letu bomo pa ravno dopisom posvečali prav posebno skrb in prosimo vse naše stare dopisnike, da nam ostanejo zvesti. Ob enem pozivamo tudi druge naše prijatelje, da nam poročajo iz svojih krajev novice in druge zanimivosti. Zlasti radi bomo priobčevali vse kar se tiče ustanovitev »Gubčeve zveze« ter volitev.

Uredništvo »Lj. glasu«.

Vesele božične praznike

žell vsem našim naročnikom, bralcem in prijateljem

uredništvo in upravništvo
»Ljudskega Glasu«.

Vsi na plan!

Konec leta se bliža tudi za naš list. Ko smo aprila meseca ustanovili »Ljudski glas«, nas je privedla do tega koraka edino ljubezen do teptanega ljudstva, katerega so izrabljale najrazličnejše stranke v svoje umazane namene in vlekli za nos najrazličnejši listi. Naše revno kmetško ljudstvo je neobhodno potrebovalo glasila, ki bi branil in zastopal njegove pravice in koristi.

Da je bil »Ljudski glas« potreben, kaže najbolj to, da še do danes obstoja. Vkljub ogromni draginji vseh tiskarskih proizvodov, se je nabralo počasi toliko naročnikov, da smo vzdržali.

Vse se je pa zopet podražilo. Ne bi hoteli zvišati tudi cen našemu listu, raje se obračamo do naših prijateljev s klicem:

Vsi na delo za naš list.

Sedaj med prazniki naj si stavi vsak kot svojo najsvetejšo nalogo, da pošlje našemu upravništvu vsaj pet naročnikov z naročnino vred, ki znaša za četrt leta le 4 K 50 vin. Le tako bo mogoče obdržati listu dosedanjo ceno in ga še povečati ter polepšati. Zato:

Vsi na plan za »Ljudski glas«.

Upravništvo »Ljudskega glasu«
Ljubljana, Frančiškanska ul. 6/1.

Po svetu.

Zveza narodov.

Ko sta bili Avstrija in Nemčija še močni, je kričala gobezdava ententa, da noče nobenega nasilja, nobene nadvlade ene države nad drugo, nobene vojske več. Rekla je naj se v bodoče vsi spori med narodi in med državami razsojujejo v »zvezi narodov«, katere člani bi bili vsi narodi in vse države. Zlasti Wilson se je za to zvezo hudo zavzemal. Pa ententa je zmagala in čez noč je pozabila na vse lepe besede. Od zveze narodov je ostala le še

zveza kapitalistov,

katere člani naj bi bili pred vsem Francija, Anglija, Italija in Amerika, vse druge države pa le kot nekaj manjvredni privesek. Namen te »zveze narodov« naj bi ne bil prepričati bodoče spore med državami, ampak ščititi grabežljivi in roparski ententi njeno nagrabiljeno ozemlje.

Socialisti

smo v začetku toplo pozdravljali misel »Zveze narodov«, ker smo verovali v lepe besede, umevno je pa, da se sedaj ne moremo prav nič več navduševati za to kapitalistično in nedemokratično organizacijo. Pa tudi

Amerikanci

nočejo veliko slišati o »Zvezi narodov«, ker dobro uvidijo njen namen. Le Wilson vneto brani svoje pohabljenoto dete, a dvomimo, da bo zmagal.

Mirovna konferenca

se počasi bliža svojemu zasluženemu koncu, ne da bi rešila tisoče prevažnih vprašanj. Glavni predstavitelji Angleške in Amerike so že davnaj odšli domov, ostal je le še nasilni gospod

Clemenceau z Italijani.

Mir, ki so ga zvarili svetu, že sedaj poka na vseh koncih in krajih in Clemenceau že leta v London prosit Angleže pomoči, da bi mu stali ob strani, ker se silno boji Nemcev. Pač slaba vest. Tudi o

jadranskem vprašanju

so se baje menili v Londonu, nekatere vesti celo trdijo, da bo že v nekaj dneh rešeno in sicer nekoliko ugodneje za nas, nego smo zadnje čase pričakovali.

Reka

baje gotovo ne bo laška in tudi laška vlada sedaj že precej odnehuje, ker je doživela pri volitvah tak strašen poraz in so sedaj prva stranka v državi socialisti, ki niso voljni podpirati nasilno in roparsko italijansko politiko.

Na Čehoslovaškem

imajo velike težave. Manjka vsega in tudi v vladi se vedno prepirajo. Vkljub temu so pa uvedli že mnogo pametnih in modrih novih postav. Sedaj pripravljajo tudi zakon o ločitvi cerkve od države, katerega se klerikalci tako boje, čeprav veri ne more škodovati.

Nemška Avstrija

preživlja najstrašnejše dni. Ljudstvo zmrzuje in trpi grozno lakoto, dela in zaslužka pa nikjer. Državni kancler sodrug dr. Reiner se vozi po svetu in berači okrog oholo entente, da bi izprosil svojemu umirajočemu ljudstvu vsaj kruha. Pravijo, da bo pomagala Jugoslavija.

▣ Iz naše države. ▣

Deželna vlada za Slovenijo še vedno ni sestavljena, ker se liberalci in stranka liberalnih gruntarjev branijo izročiti nam poverjeništvu za notranje zadeve. Če bomo sodelovali pri vladi, hočemo imeti tudi kaj besede in smo se naveličali delati le tlako ostalim strankam.

Iz uradnega lista št. 177. Ustanavlja se najvišja sodna inštanca za pokrajine bivše Avstrije s tem, da se razširi oblast stoia sedmorice v Zagrebu tudi na ozemlje bivše Avstrije in sicer se ustanavlja pri stolu sedmorice za to ozemlje poseben oddelek. — Naredba o izvozu. — Naredba o sladkorju, s katero se dajejo vse sladkorne tovarne v Jugoslaviji pod ministrsko kontrolo, s sladkorjem, ki se uvažuje iz inozemstva, je promet svoboden. — Predpisi o lovskih kartah. S prihodnjim letom se uvedejo državne lovske karte s takso 30 kron, lovske karte za lovsko varstveno in nadzorstveno osebje s takso 5 kron in šolarske lovske karte veljavne le za šolarski revir s takso po 2 kroni. Vse druge lovske karte se odpravijo z novim letom.

Zborovalna svoboda. Predsedstvo deželne vlade je političnim oblastvom naročilo, naj strogo izvršujejo določila o varstvu zborovalne svobode, da se ne bodo več ponavljali razni izgređi, kakor je bilo to v zadnjih tednih. Zborovalni zakon določa kazni do 6 mesecev težkega zapora za vse, ki onemogočajo zakonito sklicana društvena zborovanja, branijo vstop upravičencem, jih izrinejo iz zborovalnega prostora, se s silo upirajo naredbam vseh, ki so postavno poklicani za vodstvo. Pri nedruštvenih zborovanjih se

smatrajo sklicatelji za osebe, ki so poklicane za vodstvo in to tako dolgo, dokler ne izvolijo zborovalci predsedstva. Z globo od 10 do 200 K bo kaznovan vsak kdor se vedoma nepravilno udeleži kakšnega zborovanja, ki je po sklicanju določeno za udeleženca ali za vabljenega udeleženca. In ne zapusti zborovanja v kljub pozivu za vodstvo poklicanih oseb.

Davki na vojne dobičke. Ministrski svet bo v eni bodočih sej naredbenim potom uredil vprašanje davkov na vojne dobičke in vprašanje vojne odškodnine. Naredbo za vojno odškodnino izdeluje minister za pravosodje, ono za davke na vojne dobičke pa minister za finance.

Razpisani so občinski odbori v Svetni vasi, Št. Vidu pri Planini, na Turjaku, v Veračah in v Vetrinju.

Novo občinske volitve. Uradno se objavlja: Predsedstvo deželne vlade je izdalo okrajnim glavarstvom navodila za priprave za izvršitev občinskih volitev na podlagi splošne in enake volilne pravice, ki se imajo vršiti v Sloveniji začetkom prihodnjega leta.

Klerikalna ofenziva gre s polno paro naprej. Njihovo umazano časopisje blati in laže, hujska in sčuva na vse na svetu, kar ne trobi v klerikalni rog. V prihodnji številki si to svojat nekoliko natančneje ogledamo.

Klerikalci in občinske volitve. Kakor pred vsakimi volitvami, tako se tudi to pot klerikalni črnuhi kar cede ljubezni do onega ljudstva, katerega so med vojno tako navdušeno pošiljali v klavnice, njihove svojce doma oskubili do golega. Pa naše ljudstvo te sleparje predobro pozna. Njč več ni avstrijskih žandarjev, da bi vas sčutili, zato bo ljudstvo z vami pri volitvah strašno obračunalo.

Uničiti klerikalce, to mora biti naše prvo geslo pri teh volitvah, ker oni so največji sovražniki našega ljudstva. Vse drugo se bo potem naredilo.

Veleklerikalec Poljak je ogoljufal in okradel naše ljudstvo med vojno in že po vojni za 150 milijonov K. Dokler so bili klerikalci z dr. Brejcem na čelu v vladi, se temu človeku ni skrivilo niti lasu, sedaj jo bo pa že izkupil.

Železniški tatovi. Zagrebška policija je 10. t. m. priredila lov na državnem kolodvoru v Zagrebu in ob njegovi progli. Aretirala je 29 oseb, ki so jih zalotili pri tatvini drva in premoga iz vagonov, ki stoje na progli.

Pred vpadom v Črnogoro. Kakor se poroča iz Bara, so Italijani tamkaj izkrcali še en bataljon pehote. Pristaši bivšega kralja Nikite upajo, da bo Nikita v kratkem osebno dospel v Bar. Ljudstvo je pa proti bivšemu kralju radi njegovih spletkarjenj z Italijani zelo ogorčeno, tako, da more vsak trenotek priti do oboroženih spopadov.

Če bo res? Iz Pariza so došla poročila, da je priznana Jugoslaviji vojna odškodnina v znesku 3 milijard frankov, kar bi zneslo pri sedanji valuti približno 30 milijard kron. Na ta način se bo valutno vprašanje lahko uredilo. To je vaš uspeh, kaj ne, klerikalci?

Občinske volitve

se bodo vršile koncem januarja ali začetkom februarja. Prišel bo torej dan, da bo naše revno kmetско ljudstvo obračunalo z dosedanjimi mogotci po občinskih odborih ter jih poslalo za vedno na hladno.

Prijatelji, sodrugi, pripravite se na ta prevažni dan. Organizirajte se povsod, da boste nastopili pri volitvah kot en moč, kajti nasprotne stranke bodo zastavile vse sile, da še dalje drže ljudstvo v svojih

krvavih krempljih. Lagali, obetali in grozili vam bodo, Vi se pa ne strašite tega, ampak organizirajte močan odpor.

Takoj po novem letu začnemo priobčevati pravila za našo kmečko organizacijo

Gubčeva zveza.

Ustanovite to v vsaki občini in ona naj potem vodi vse delo in vse priprave za občinske volitve. V vsaki občini mora obstojati „Gubčeva zveza“ in vsak naš prijatelj in somišljenik mora biti njen član.

Le v organizaciji je moč, le z organizacijo bomo zmagali. Dogovorite se s svojimi prijatelji že sedaj med prazniki o njeni ustanovitvi.

Naročnikom in prijateljem. Naročnino za novi letnik »Lj. glasu« in vse na novo nabrane naročnike, pošljite naši upravi z denarjem vred, če le mogoče še do 1. januarja, da bomo vedeli določiti naklado lista.

Gospodarske vesti.

Občni zbor Slov. kmetijske družbe se bo vršil dne 30. decembra ob 10. uri dopoldne v Mestnem domu v Ljubljani.

Udina Slov. kmetijske družbe se je povišala na 16 K letno.

Petdesetkronski bankovci iz l. 1902 so vzeti iz prometa.

Poverjeništvo za kmetijstvo se je preselilo v novi trakt Marijanišča na Poljanski cesti (postaja električne cestne železnice: Ambrožev trg). Ravnotam uraduje odslej tudi višja komisija za agrarske operacije, krajni komisar za agrarske operacije in deželni veterinarski urad.

Ureditev valutnega vprašanja. V finančnem ministrstvu je pričela delovati komisija za ureditev valutnega vprašanja. Na posvetovanjih, ki bodo trajala mesec dni, sodelujejo tudi finančni minister dr. Voja Veljkovič, grof Kulmer in dr. Bajustič. Izmenjava kron v dinarje se bo pričela izvrševati že meseca februarja. Omenjena komisija bo predlagala vladi, na koliko naj se določi vrednost krone povodom zamenjave v dinarje. Glede tega vprašanja vladajo na konferenci sami še različna mišljenja.

Koliko bankovcev kroži po naši državi. Končni obračun kolkovanja se še ni vršil, toda govori se, da je manj bankovcev kot pa je bilo žigosanih. Mislijo celo, da v Jugoslaviji ni več bankovcev kot pet in pol milijarde, kar je pa zelo neverjetno. Upoštevati moramo tudi, da eno- in dve-kronski bankovci niso bili kolkovani, velike vsote pa krožijo v inozemstvu.

Izvoz. Po sklepu ministrskega sveta z dne 5. novembra je notranja trgovina prosta. Za izvoz našteva predmete, kateri so prosti, za druge pridelke pa je določena količina, ki se sme izvoziti in sicer pšenice in pšenične moke 8000 vagonov, koruze in koruzne moke skupaj 12.000 vagonov, fižola, graha, leče in boba v skupni količini stopetdeset vagonov, sena, slame, in detelje v skupni količini dva tisoč vagonov, govedji za klanje 20.000 glav, koza, ovac v skupni količini 30.000 glav, svinj 25.050 glav. Za vse to je treba plačati carino, in sicer za pšenico 45 dinarjev, koruzo 4, fižol 80, seno in deteljo 6, slamo 3, za govedo 1500 za glavo oziroma 300 din. za 100 kg, za svinje 400 din. za glavo, oziroma 300 din. za 100 kg, zaklane svinje 350 din. za 100 kg.

Trodnevne kletarske tečaje za vinarstvo, kletarje in vinske trgovce bo prirejal g. višji vinarški nadzornik B. Skaličy pri državni vzorni kleti v Novem mestu. Zglasiti se je treba čimprej pri državnem vinarškem nadzorstvu v Novem mestu.

Naši premogokopi. V Sloveniji je 12 premogokopov, ki dajo dnevno 340 vagonov (največ trboveljski t. j. 150 vagonov). Premogokopi v Hrvatski in Slavoniji morejo dati dnevno 40—50 vagonov, a oni v Bosni preko 200 vagonov. Premogokopi pri Pečuhu so dajali pred vojno po 250 vagonov, a zdaj komaj 140, pa produkcija se stalno dviguje. Timoški premogokopi v Srbiji dajo dnevno 50 vagonov najboljšega premoga, dočim še senjski za nekaj časa mirujejo, ker so od Nemcev poškodovani. Naša država potrebuje za srednji železniški promet 700—800 vagonov. Ker se produkcija stalno dviguje, bo polagoma tudi industrija kaj dobila.

Prosveta.

G. Keller: Don Correa. Poslovenil dr. J. Glonar. V založbi »Zabavne knjižnice Ljudskega Glasa« je izšla ta lepa povest znanega nemškega pisatelja, ki jo našim bralcem prav toplo priporočamo. Cena 3 krone. Naroča se v upravnistvu »Ljudskega Glasa«.

Imate bolečino? V obrazu? V celnem telesu? Vaše mišice in živci Vam odgovorjujejo? Poizkusite pravi Fellerjev Elzafluid! Bodete se čudili! 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici 24 K.

Možete obdržati svojo lepoto? Nočete imeti kakor baržun mehko kožo? Nočete solčnih peg, mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo p o m a d o l! Občudovani boste! Zavidani! 1 lonček 6 K, No. III močnejše vrste 9 K. K temu Fellerjevo najfinejšo lilijsno-mlečno milo 12 K.

Možete imeti lepe, zdrave lase?

Fellerjeva prava Elza Tannochina pomada za rast las doseže bujne lase! Zapreči prhlaj, pre-rano osivenje! Zabrani plešo! 1 lonček 6 K, No. III 9 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 7 K. Šampon 1 K. Mazilo za brke 1 K 80 v. in 2 K 50 v.

Mučijo Vas kurja očesa?

Fellerjev pravi turistovski obliz učinkuje brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih očes več! Nobenih žuljev! Nobene trde kože! Mala škatljica 3 K 50 v., velika škatljica 5 K 50 v.

Želite še kaj?

Fellerjeve Elza umivalne pastilje (Kolonjska voda). 1 škatlja 5 K.

Fellerjev usipalni prašek proti potenju. 1 škatlja 5 K. Fellerjev mentolni črtnik zoper glavobol. 1 škatljica 3 K 50 v.

Fellerjev Elza fluid. 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici 24 K.

Najboljši parfumi z najfinejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatlja 11 K.

Močna Francovka v steklenicah po 6 K in 16 K. Omot in poštnina posebej a najceneje.

EUGEN V. FELLER, ljekarnar

Stubica Donja

Elza trg Nr. 858 (Hrvatska).

Božično pecivo.

Medeni kolački. Pripravi: 30 dkg medu, 45 dkg sladkorja, 20 dkg mandeljnov, lešnikov ali orehov, ¼ žlice stolčenih klinčkov, ½ zavitka pecivnega praška, lupinice od pol limone.

Mandeljne ali lešnike olupljaj in debelo zreži ali sesekaj, na kar jih primešaj pripravljene moki. Tudi klinčke in limonove lupinice, katere prej drobno zreži, lahko prideneš.

V položeno kozico deni med in sladkor ter mešaj na gorkem štedilniku toliko časa, da se sladkor raztopi. Nato primešaj moko z mandeljni in dišavami ter dobro premešaj in pusti, da se shladi. Hladno zvrni na desko, prideni pol zavitka pecivnega praška in toliko moke, da dobiš testo, ki se da valjati.

Testo zvaljaj za 1 cm debelo in zreži s krofovim obodcem ali kozarcem v kolačke, katere položi na z voskom pomazano ploščevino, ter jih svetlo-rjavo speci. Še vroče odloči z nožem od ploščevine in jih shrani v dobro zaprti posodi. Še boljši bodo kolački, če pustiš testo, da nekaj časa počiva, recimo 1—2 dni. Potem prideni in vgneti pecivni prašek šele tisti dan, ko boš kolačke pekla. Lepi so, če deneš na vsak kolaček ¼ oreha, mandeljna ali lešnika, preden jih deneš v pečico.

Obročki. Pripravi: 20 dkg moke, 10 dkg sladkorja, 10 dkg presnega masla, eno jajce. Presno maslo mešaj, da dobro naraste. Potem počasi pridevaj sladkor in jajce, nazadnje vmešaj moko, deni testo na desko in ga razvaljaj, pa ne pretenko.

S kozarcem izreži kolačke in te zopet z manjšim kozarcem ali krofovim obodcem, da dobiš lepe obročke. Polajaj jih na z voskom pomazano ploščevino, pomaži z jajcem in potresi s debelo sesekanim sladkorjem ter lepo rumeno speci.

Praznoverje na Srbskem.

Belgrajska „Politika“ piše v podlistku „Belgrajske vedeževalke“ o neverjetnem razmahu praznoverja med vsemi sloji srbske družbe, posebno pa med ženstvom. Vse se vda magiji, spiritizmu, vedeževanju, prorokovanju in podobnim zablodam. V Belgradu ima malone vsaka večja ulica svojo „vračaro“ — vedeževalko, ki ugiba ljudem preteklost, sedanost in bodočnost iz kart, z dlani, iz skodele popite črne kave, iz fižola itd. Vsem tem vračaranam se izvrstno godi, ker jim nikoli ne zmanjka hvaležnih obiskovalcev. Najbolj na glasu pa je neka „Femka“, ki se je nedavno poročila z orožniškim podnadnikom. Le-ta je zelo ljubosumen in Femka sme sprejemati poslej samo ženske obiskovalce. To je ženska srednjih let, ne grda, ne lepa, na vsak način pa inteligentna. Ona vedežuje iz skodelice. Pred njenimi vrati se zbirajo ženske od 3. ure zjutraj do kasno v noč. Tu vidiš odlične dame — kolikor mogoče priprosto oblečene, da ne zbude pozornosti — kuharice in perice ter kmetice iz vseh krajev kraljevine. — Marsikatera mora čakati 10 do 20 dni, da pride na vrsto. Med njimi so matere, ki bi rade zvedele za svoje sinove, zapuščene žene, maščevanjaželjne ljubimke, dekleta, ki ne morejo dobiti moža... Vsem „ugane“, vsem prorokuje in svetuje Femka in njeno kraljestvo se kljub številni konkurenci vsak dan širi.

Hindenburgova kandidatura za nemškega predsednika. Par nemških listov je poročalo, da namerava Hindenburg pri bodočih volitvah kandidirati za predsednika republike. Zanimivo je, da so nastopile proti tej nameri vse stranke od skrajnih socialistov do najkonservativnejših monarhistov. Socialisti in drugi republikanci se boje Hindenburga, ker ga imajo za re-

akcionarca, milit. in monarhista; junkerji in drugi monarhisti pa se boje Hindenburgove častihlepnosti, ker računajo, da bi Hindenburg ne bil nič kaj pri volji se umakniti Viljemu, če bi zasedel enkrat sam najvišje mesto v državi.

Habsburško premoženje — invalidom. Ldu. Ustavni odsek avstrijske narodne skupščine je sklenil, porabiti premoženje Habsburžanov, v kolikor se ne bo uporabljalo v druge svrhe, za ustanovitev fonda za vojne pohablence.

Socialist Brunet — predsednik belgijske zbornice. Poroča se, da je bil bruseljski socialistični poslanec Emil Brunet izvoljen za predsednika belgijske zbornice.

Lakota v Galiciji. Poljska brzozjavna agentura javlja, da je v vsem boryslavskem okrožju izbruhnila stavka zaradi lakote, vsled česar je ustavljeno delo v rafinerijah v Drohobyču.

Miši-podgane stenice-ščurki

in vsa gojazna mora poginiti ako porablja te moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 6—; za podgane in miši K 6—; osobito ostra pasta za podgane K 6—; za ščurke K 7—; posebno močna tinktura za stenice K 6—; uniševalce moljev, prašek za uši v obleki in perilu, proti mravljam, proti ušem pri perutnini K 5—; prašek proti mrčesom 5 K; proti ušem pri ljudeh 4 K; mazilo za uši pri živini 3 K; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uniševalce rastlin) in mravljam, K 3—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 2.

Širite naš list!

G. KELLER:

DON CORREA.

(Dalje.)

Vendar pa se mu je zdelo, da traja stvar precej dolgo; čul je, kako so se čez nekaj časa težke duri odprle in zopet zaprle, toda trajalo je še nekaj minut, predno je začul dečkove korake, tako da je nesrčno odprl vrata, da bi prej videl zaželjeno luč in zamudnega dečka opomnil, naj hiti. S svečnikom v visoko vzdignjeni levici, da mu je ožareval lep obraz, je peljal Luis z desnico Zambo ali Marijo, ki je bila od nog do glave vsa oprášena in mu je od utrujenosti opotekajoč sledila.

Tukaj je! Sama je prišla!“ je zaklical deček z navdušenim veseljem nad tem prelepim dogodkom. Zambo pa je od same utrujenosti in razburjenja padla pred admiralom na tla in objela z rokami njegove noge; iz oči, ki jih je vzdignila k njemu, so ji lezle velike solze. Veselo presenečen jo je vzdignil z zemlje, sedaj že drugokrat, tako da je bil njegov plašč iz temnega žameta ves prašen. Kakor oče izgubljenega sina je pohitel sam zbuditi ženske, ki jim je izročil ponočnega prišleca v varstvo in oskrbo.

Šele potem si je dal od paža povedati, kje je našel Zambo. Luis je s srečnim navdušenjem pripovedoval, da ni zbudil vratarja, ampak da je sam odprl lino na vratih in pogledal ven. Zunaj je opazil utrujeno žensko, ki se je komaj držala po koncu, in ko je skozi mrežo posvetil nanjo, je videl ubogo Zambo. Tedaj je sam odpahnil zapah, odprl vrata in žensko, ki se je vsa tresla, vzel takoj za roko in jo potegnil v vežo; na svoje veliko veselje, ker ga je takoj spoznala in očitno postala nekoliko živahnejša. Govorila nista ne besede, ko je vrata zopet zaprl in pobral svečnik, ki ga je prej na tla postavil, in tudi, ko je je vodil po stopnicah, se je samo parkrat smeje ozrl po njej, da bi jo na ta način takorekoč v imenu svojega gospoda prijazno pozdravil. Don Correa mu je te izdatke takoj povrnil z nasmehom dobrodušne zadovoljnosti in pogladil dečka po dolgih, gostih laseh,

ki so mu med pripovedovanjem padli na šelo. Še dolgo je bedel z njim, dokler mu niso sporočili, da je tujka z vsem potrebnim okrepčana šla leč in takoj zaspala. Potem je tudi sam legel, dečko pa se je še motal po kuhinji in obesil nekatere prazne na nos ženskam, ki so z rokami podprtimi v bok in odprtimi usti stale okoli njega.

Drugo jutro se je Zambo že čutila toliko krepko in zdravo da je lahko prišla k gospodu in pripovedovala svoje čudno potovanje. Ker je med kugo, ki pa se je takrat pojavila razen v Cadixu samo še v nekem drugem pristanu, v samostanu naglo zbolelo par oseb in prednica umrla, je bil ves samostan tako zbežan in zmešan, da se ni par dni nihče brigal niti za hišni red, niti za redova pravila, da so se vrata odpirala in zapirala in da je vsakdo delal, kar je hotel. Te razmere so Afričanko še tem bolj podžgale da je začela izkati prostost, da bi zopet našla v njej roko svojega gospoda in ono ljubljeno nesvobodo, do katere je imela pravico. Dobro je razumela, kaj je klical preoblečeni Luis in je njegove besede vzela za znamenje, da mora poiskati svojega gospoda. Zato se je enkrat v mraku čisto navadno izmuznila iz samostana skozi odprta stranska vrata in šla vso noč ob obrežju morja in po cesti proti severu, dokler ni prišla do Seville. Imela je še nekaj denarja skritega pri sebi, ki ji je sedaj prihajal prav, toda kmalu pošel, ker so jo ljudje vsepovsodi opeharili in ogoljufali, kakor hitro so spoznali njeno neizkušnost in nevednost. Ko pa ni imela ničesar več, je ono malo, kar je potrebovala zoper glad, dobila vbogajme. Od Seville naprej je začela izpraševati po mestu Lisaboni in je šla naprej in naprej v smeri, ki so ji jo pokazali, čez poljane in gore in reke in potoke, mnogo dni in mnogo tednov; zašla je večkrat in to ji je podaljšalo pot. Vkljub vsem nezgodam pa ji je bila sreča vendar prijazna, kar je Don Correa lahko razumel, če je z novim veseljem ogledoval njeno nedolžno ljubkost in njen resen obraz.

(Dalje prih.)

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo: sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po listih 3 1/2.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ul. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke.

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur itd.

Stereotipija. Litografija.